

Layisensi zaffe **ez’obwereere ate era enyangu okukozessa**, zissawo engeri esobozessa abantu okukozeseza awamu kyona kyoba oyiyiza ku bukwakulizo bwosalawo gwe nga nanyini. Layisensi eno ekuwa olukusa okukyusa eddembe ly’obwananyini okuva ku “eddembe lyo’bwananyini lisigaziddwa” okutuuka ku “eddembe lyo’bwananyini erimu lisigaziddwa”.

Layisensi ka Kuliyetivu Komonizi tezigyawo bwa nanyini kubiyiye nga bwekiri mu mateeka wabula zikukkiriza okuva abalala obuyinza okukozesa ebiiyiye byo nga ate werekede obuyinza obumu kubyo.

Tukolaganide wamu n’abakugu mu byobwananyini mu nsi ez’enjawulo okusobozesa layisensi zaffe okukozesebwa mu nsi zonna.

Bwoba nga ononya eby’okukozesa eby’obwerere ate nga tomenye mateeka, waliwo ebiiyiye ebirina layisensi kuliyetivu komonizi binji byoyinza okukozesa. Waliwo bukadde na bukadde bw’ebikoledwa — okuva kunnyimba n’entimbe za sineema mpaka ku bya sayansi ne byokozesa mu kusoma — eby’obwerere mu mateeka nemunkola za layisensi zaffe, ate nga bangi bongerako buli lukedde.

Creative Commons (soma kuliyetivu komonizi) ky’ekyi?

Creative Commons (soma kuliyetivu komonizi) kitongole ekiri ku ddala ly’ensi yonna ekyobwanakyewa ekyewaaayo mubumalirivu okutumbula okumanyisibwa okuyitira kumitimbagano gy’ebiyuma bikalimagezi okutali kusalulire, okuwagira okukozeseza, awamu n’enkola eyokugabana ewatali bukwakulizo amagezi agensusso eri buli muntu yenna.

Layisensi zaffe zino ziwa gwe omuyiye engeri enyangu ey’okuwa olussa abantu abalala ebiiyiye byo. — ate nga obukwakulizo gw’abwesizzawo. Creative Commons (soma kuliyetivu komonizi) layisensi ekukkiriza okukyusa enkola y’eddembe y’obwananyini okuva ku “eddembe lyo’bwananyini lisigaziddwa” okutuuka ku “eddembe lyo’bwananyini erimu lisigaziddwa”.

Enkuyanja z’abantu bakozeza Layisensi zino eza kuliyetivu komonizi mungeri ez’enjawulo ate emanyifu. Bwokozeza Kuliyetivu komonizi layisensi osobola okulaga abalala ebifaananyi eby’enjawulo oba obuwandiike kumitimbagano gw’ebiyempuliziganya ate nga kyoba oyiyiza kiteekebwa ku mukutu gwe gumu n’abalala muni yonna gwebakozessa okufuna ebiiyiye eby’enjawulo omuli emirimu gy’abakubi b’ebifananyi, abasomesa, banasayansi ne gavumenti ez’enjawulo.

Creative Commons (soma kuliyetivu komonizi) e kusobozesa obutasaba lussa singa omuyiye aba akozeseza ekyapa kino CCO — bonna bakozeze.

Creative Commons (soma kuliyetivu komonizi) egonjolamuby’okugabana

Layisensi mukaaga ezigonjola mukugabana ebikoledwa

Wadde nga Omutimbagano gwa kalimagezi gugonjoola engeri y'okugabana n'okukulakunya obuvumbuzi bwemirimu oba ebyo ebiba bivumbuddwa omuntu yenna, ebiseera ebisinga, amateeka kino gakifuula kizibu nnyo.

Buli lw'okuba ekifaananyi, n'oteeka oluyimba ku lutambi, n'owandiika akatabo, oba n'oteeka ekiwandiiko kyonna ku mutimbagano gwa kalimagezi, emirimu egyo mu mateeka g'obwananyini giba gifuuse gyakusooka kusabirwa lukusa eri oyo ayagala okugiganyulwamu.

Ebiseera ebisinga kino kitegeeza nti teri muntu yenna ayinza kukozeza oba okuteekamu ebiiyiye ebirala nga tasabye lukusa.

Ekyebuuzibwa nti ate bwoba wandiyagadde abalala bakozese emirimu gyo nga tebakusabye lukusa?

Awonno kuliyetivu komonizi layisensi wekuyambira anti yo esobozesa abantu abalala okukozeza n'okusitula omutindo gw'ebiiyiye byo butereevu nga tebakusabye lukusa.

Enkola eno eya Kuliyetivu Komonizi Layisensi ekulekerawo omwagaanya okusobola okusalawo kyenkana ki oyo aba akozesa emirimu gyo waba alina okukoma era nga tekyetagisa kusooka ku kusaba lukusa buli lwaba ayagala okukozeza emirimu gyo.

Eddaala erisooka (1): Londa obubonero bwa layisensi

Kyangu nnyo okufulumya ebiiyiye byo ng'okozesa layisensi za kuliyetivu komonizi. Ekisooka, londa obukwakulizo bwewandyagadde okukozeza ku biyiye byo.

Okujuliza

Layisensi za kuliyetivu komonizi zonna zeetagisa abalala bonna abababa bakozeseza emirimo gyo okukiraga nga bw'oba osabye, naye simungeri eraga nti obakiirizamu oba bye baba bakozeseza. Bwe baba baagala okukozeza emirimu gyo nga tebakusiime oba okulaga nti obakirizamu, balina okukusaba okulukusa.

Iaga obwananyini

Owa abalala olukussa okukoppa ebiiyiye byo, okubigaba, okwolesa, bolese katemba nate era basituule omutindo gw'ebiiyiye byo, kasita ba bigabirra mu enkola ekirizidwa. Bwe ba bagala okugabana ebiiyiye byo ebikyusiddwamu omutindo mu nkola endala, balina okusaba olukusa.

Tokyusa mumutindo

Owa abalala olussa okukoppa, okugaba, okwolesa, n'okuzannya katemba mubiiyiye byo ebyasooka. Bwe baba baagala osituula omutindo gw'ebiiyiye byo, balina okusaba olukusa.

Ssibyakutunda

Owa abalala olukusa okukoppa ebiiyiye byo, okubigabira abalala, obakiriza okwolesa katemba wamu n'okusitula omutindo gw'ebiiyiye byo, (mposi nga toyagadde kukyusa mutindo) nate era bakozese ebiiyiye byo ku buli kyebaagadde naye nga tebakirizibwa kubitunda mposi nga ba kusabye olukusa.

Eddaala ery'okubiri (2): Funa layisensi

Okusinzira ku kusalawo kwo, oja kufuna layisensi e kulaga engeri abantu abala bwe banakozesaamu ebiiyiye byo.

Okujuliza

CC BY

Okujuliza — ng'ate olaga obwananyini mukugabanya

CC BY-SA

Okujuliza — tokyusa mumutindo

CC BY-ND

Okujuliza — Ssibyakutunda

CC BY-NC

Okujuliza — ssibyakutunda n'funa — laga obwananyini mu kugabanya

CC BY-NC-SA

Okujuliza — ssibyakutunda — tokyusa mumutindo

CC BY-NC-ND